

Przedwczesne powiększenie gruczołów piersiowych (Early Breast Development (Premature Thelarche))

Co oznacza powiększenie gruczołów piersiowych? (What is thelarche?)

Powiększenie gruczołów piersiowych, które pojawia na początku okresu dojrzewania określane jest czasem łacińskim słowem *thelarche*. Jest ono jednym z pierwszych objawów prawidłowego dojrzewania. Zwykle rozpoczyna na między 8 i 12 rokiem życia i często występuje w podobnym wieku u członków rodziny. Różne problemy medyczne oraz sposób odżywiania mogą wpływać na wiek, w którym rozpoczyna się powiększanie gruczołów piersiowych.

Podczas dojrzewania mózg wytwarza hormony, które stymulują jajniki do wytwarzania estrogenów. Estrogeny powodują powiększanie gruczołów piersiowych, przyspieszenie wzrastania oraz pojawienie się pierwszej miesiączki. Inne hormony powodują pojawienie się owłosienia w okolicy łonowej oraz pod pachami.

Co oznacza przedwczesne powiększenie gruczołów piersiowych (What is premature (early) thelarche?)

Przedwczesne powiększenie gruczołów piersiowych to powiększenie gruczołów piersiowych bez wystąpienia innych objawów dojrzewania (przyspieszenie wzrastania, owłosienie łonowe, miesiączki) przed 8 rokiem życia. Czasami dziecko może zacząć produkować estrogeny lub być narażone na wpływ estrogenów przed momentem, w którym rozpoczyna się prawidłowe dojrzewanie. To powoduje wzrastanie gruczołów piersiowych bez innych objawów dojrzewania.

Kilka istotnych faktów dotyczących przedwczesnego powiększenia gruczołów piersiowych:

- zwykle występuje pomiędzy 1 i 2 rokiem życia, ale może pojawić się w późniejszym wieku.
- może dotyczyć jednej lub obu piersi
- zwykle piersi powiększają się tylko do pewnego stopnia (nie uzyskują ostatecznego kształtu) lub po pewnym czasie ulegają zmniejszeniu do momentu, kiedy rozpoczyna się normalne dojrzewanie
- zwykle spowodowane jest chwilowym, naturalnym wzrostem estrogenów w organizmie
- może być spowodowane narażeniem na estrogeny zawarte w niektórych lekach lub substancjach mających działanie estrogenne takich jak lawenda, olejki eteryczne, nadmiar soi w pożywieniu lub nawozy sztuczne.

W jaki sposób diagnozowane jest przedwczesne powiększenie gruczołów piersiowych (How will a healthcare provider evaluate my child for premature thelarche?)

- lekarz zapyta o to, kiedy objawy się rozpoczęły, o początek dojrzewania u innych członków rodziny oraz o to czy dziecko było ekspozowane na substancje zawierające estrogeny lub posiadające działanie estrogenne
- badanie fizykalne, w tym ocena piersi, owłosienia łonowego, zewnętrznych narządów rozrodczych i skóry
- ocena wzrastania w oparciu o siatki centylowe celem stwierdzenia, czy doszło do przyspieszenia wzrastania
- ocena wieku kostnego metodą zdjęcia RTG dłoni
- ocena poziomu hormonów we krwi

W jakiej sytuacji potrzebne są dalsze badania? (When would a healthcare provider want to do further evaluation?)

- jeśli występują inne oznaki dojrzewania przez 8 rokiem życia
- jeśli diagnoza postawiona jest w mniej typowym okresie życia (między 3 i 6 rokiem życia)
- jeśli w okresie przedwczesnego powiększenia gruczołów piersiowych dochodzi do gwałtownego wzrastania
- bardzo szybkie powiększanie się piersi
- zaawansowany wiek kostny
- wystąpienie pierwszej miesiączki przed 9 rokiem życia
- powiększenie tarczycy

Jakie badania kontrolne są konieczne? (What follow-up is needed?)

Dziecko powinno podlegać częstym wizytom kontrolnym u lekarza pierwszego kontaktu, endokrynologa dziecięcego lub ginekologa dziecięcego co 4 do 6 miesięcy w celu oceny pod kątem powolnej progresji powiększania gruczołów piersiowych i monitorowania innych dodatkowych objawów dojrzewania lub przyspieszenia wzrastania.